

Berättelseram 1: Den magiska skogen

Skrivkurs: gemensam berättelseram · åk 3–6

Bakom huvudpersonens skola eller by ligger en klippa. Alla vet att man inte går dit, men ingen vet varför. På andra sidan klippan finns en skog där magiska saker händer. Huvudpersonen kan vara i elevens egen ålder och berätta i jag-form, om eleven vill. Ramen har sex delar, och varje del har en rubrik, det som händer, ett skrivfokus, frågor att samla på tavlan, ramens text att läsa högt och det som eleven bestämmer själv.

Del	Rubrik	Vad händer	Skrivfokus
1	Hej	Huvudpersonen presenterar sig, sin plats, en vän och klippan.	Personbeskrivning i jag-form
2	Klippan	Huvudpersonen går ändå till klippan och hittar ett tecken.	Spänning: säg inte allt
3	In i skogen	Huvudpersonen går in. Skogen är annorlunda.	Miljö med alla sinnen
4	En annorlunda vän	Huvudpersonen möter någon som bor i skogen och behöver hjälp.	Dialog och ny karaktär
5	Faran	Något står i vägen. Huvudpersonen måste välja.	Bygg upp mot ett val
6	Tillbaka	Huvudpersonen kommer hem. Något har förändrats. Hemligheten.	Knyt ihop och sista meningen

Del 1 · Hej	
Vad händer	Huvudpersonen presenterar sig själv, sin plats och en vän. Vi får veta något hen är bra på och något hen är rädd för. Hen nämner också klippan, dit alla vet att man inte går.
Skrivfokus	Personbeskrivning i jag-form. Visa vem huvudpersonen är genom det hen gör och gillar, i stället för att räkna upp egenskaper.
Samla på tavlan	Vad kan en huvudperson vara bra på? Vad kan hen vara rädd för? Vad säger andra om hen? Vad säger man om klippan, som gör att ingen går dit?
Så här kan det låta	<i>Jag heter Vilda och jag är den enda i klassen som vågar klättra högst upp i kastanjen. Mamma säger att jag har för mycket spring i benen. Min bästa vän Milo säger att jag inte kan sitta still i fem minuter. Han har rätt. Men att hoppa ner från kastanjen vågar jag inte. Bakom vår skola finns en klippa. Alla vet att man inte går dit. Ingen vet varför.</i>
Eleven bestämmer	Namn, ålder och plats. Vem vännen är. Vad huvudpersonen är bra på och rädd för. Vad man säger om klippan.

Del 2 · Klippan

Vad händer	Något gör att huvudpersonen ändå går till klippan, till exempel en boll, ett vad eller en katt som springer dit. Vid klippan finns ett tecken som inte fanns förut, som en dörr i berget, en stig eller ett brev under en sten.
Skrivfokus	Skapa spänning med korta meningar och ett sinne i taget. Säg inte allt, och låt läsaren undra.
Samla på tavlan	Vad kan få huvudpersonen att gå dit? Vad kan tecknet vara? Hur märker läsaren att något inte stämmer, utan att vi skriver "läskigt"?
Så här kan det låta	<i>Bollen rullade mot klippan. Jag sprang efter. Vid berget stannade jag. Där, i stenen, satt ett handtag av rost. Jag hade gått förbi hundra gånger. Det hade aldrig funnits där.</i>
Eleven bestämmer	Varför huvudpersonen går dit. Vad tecknet är. Om hen berättar för vännen eller inte.

Del 3 · In i skogen

Vad händer	Huvudpersonen går in i skogen, där ljuset, ljuden, lukterna och marken är annorlunda. Något rör sig långt inne mellan träden.
Skrivfokus	Miljöbeskrivning med alla sinnen. Börja med ett annat sinne än synen. Gör skogen magisk utan att använda ordet magisk.
Samla på tavlan	Vad ser, hör och känner man i en vanlig skog, och hur luktar det där? Vad kan vara annorlunda i den här? Vilka ord gör att läsaren är med i skogen?
Så här kan det låta	<i>Det första jag märkte var tystnaden. Inga bilar, inga fåglar. Sedan såg jag att löven inte var gröna. De var silver, och när jag rörde ett klingade det som en liten klocka. Marken var mjuk som en madrass. Långt inne mellan träden rörde sig något som var för stort för att vara ett rådjur.</i>
Eleven bestämmer	Hur skogen ser ut. Vad som är annorlunda. Vad det är som rör sig.

Del 4 · En annorlunda vän

Vad händer	Huvudpersonen möter någon som bor i skogen. Den är inte som huvudpersonen väntat sig. Den behöver hjälp med något, och bara huvudpersonen kan hjälpa.
Skrivfokus	Dialog och en ny karaktär. Använd replikstreck och säga-verb, och visa vad personerna gör medan de pratar. Låt dialogen föra handlingen framåt.
Samla på tavlan	Vem kan bo i skogen? Hur ser den ut och hur låter den när den pratar? Vad kan den behöva hjälp med? Vilka ord kan vi använda i stället för "sa"?
Så här kan det låta	– <i>Du är sen, sa rösten.</i> Jag vände mig om. Den som pratade var inte högre än en hund och hade ögon som lyste gult. – <i>Sen till vad? frågade jag.</i> – <i>Till att hjälpa mig, förstås. Dörren öppnas bara för den som kan hjälpa.</i>
Eleven bestämmer	Vem den nya vännen är. Vad den behöver hjälp med. Hur den pratar. Om huvudpersonen litar på den.

Del 5 · Faran	
Vad händer	För att hjälpa den nya vännen måste huvudpersonen göra något svårt. Någon eller något vill hindra det. Det går fel minst en gång. Till slut måste huvudpersonen välja: ge upp och gå hem, eller våga det hen är mest rädd för.
Skrivfokus	Bygg upp mot ett val. Problemet växer, huvudpersonen försöker flera gånger, det värsta ögonblicket kommer, och sedan måste hen välja. Visa rädslan i kroppen.
Samla på tavlan	Vad kan stå i vägen? Vad var huvudpersonen mest rädd för redan i del 1? Vilket val måste hen göra? Hur känns rädsla i kroppen?
Så här kan det låta	<i>Bron var borta. Jag försökte klättra ner, men stenarna var för hala. På andra sidan stod Skuggan och väntade, och den visste att jag inte vågade hoppa. Mina ben skakade. Jag tänkte på den lilla med de gula ögonen, som satt fast där borta. Jag tänkte på mamma, som skulle undra var jag var. Sedan tog jag tre steg bakåt.</i>
Eleven bestämmer	Vad faran är. Vad som går fel först. Vilket valet är.

Del 6 · Tillbaka	
Vad händer	Huvudpersonen kommer tillbaka till sin vanliga värld. Något har förändrats, i huvudpersonen eller runt omkring. Huvudpersonen behåller hemligheten om skogen, eller delar den med en enda person.
Skrivfokus	Knyt ihop berättelsen. Återkom till något från början. Visa vad som har förändrats utan att förklara det. Skriv en sista mening som läsaren minns.
Samla på tavlan	Vad från början kan komma tillbaka i slutet? Vad är annorlunda med huvudpersonen nu? Hur vet läsaren att berättelsen är slut?
Så här kan det låta	<i>När jag kom hem stod middagen på bordet, som om ingenting hade hänt. Mamma frågade var jag varit. Jag sa att jag klättrat i kastanjen. I fickan låg ett silverlöv. Det klingade när jag rörde det.</i>
Eleven bestämmer	Vad som förändrats. Om vännen hemma eller familjen får veta. Om vägen in i skogen finns kvar.